

Cauza Najafli c. Republicii Azerbaidjan

Cererea nr. 2594/07

Agresarea jurnalistului de către poliție în timp ce reflecta un protest a încălcat dreptul lui la libertatea de exprimare

Curtea a constatat încălcarea articolului 3 (interzicerea tratamentului inuman și degradant), a articolului 3 în ceea ce privește investigarea acuzațiilor de maltratare a jurnalistului și a articolului 10 (libertatea de exprimare).

Cauza vizează un jurnalist care a fost bătut de către poliție în timp ce reflecta un protest neautorizat în orașul Baku.

Curtea a constatat că maltratarea fizică de către agenții statului a jurnaliștilor care-și exercită atribuțiile funcției împiedică în mod grav exercițiul dreptului lor de a primi și de a răspândi informații. Indiferent de faptul dacă a existat sau nu o intenție directă de a-l împiedica pe dl Najafli de la activitatea jurnalistică, el a fost supus unei acțiuni de forță nenecesară și excesivă, chiar dacă a încercat să se identifice ca fiind jurnalist în exercițiul funcțiunii.

Faptele principale

Reclamantul, Ramiz Huseyn oglu Najafli, este cetățean al Azerbaidjanului, născut în 1967. El locuiește la Baku. Reclamantul lucrează în calitate de jurnalist și redactor șef la ziarul numit *Boz Qurd*. La 9 octombrie 2005, el a fost trimis să reflecte o demonstrație neautorizată care a avut loc în Baku și care a fost organizată de partidele de opoziție. În timpul dispersării demonstranților de către poliție, dl Najafli și colegii lui au fost bătuți, suferind diverse vătămări. Potrivit reclamantului, el a spus polițiștilor că este jurnalist și i-a somat să înceteze. După care a fost lovit la cap și și-a pierdut cunoștința. La 26 octombrie 2005, dl Najafli a fost diagnosticat cu traumă cerebrală închisă, contuzie și leziuni ale țesuturilor moi ale creștetului capului.

La 9 noiembrie 2005, Departamentul de poliție Sabail a început urmărirea penală împotriva polițiștilor în cauză. Ulterior, urmărirea penală a fost transferată la Procuratura Sabail, iar fapta a fost recalificată din „bătăie” în „împiedicarea activității profesionale legale a jurnaliștilor”. La 12 ianuarie 2006, dl Najafli a fost audiat. El a declarat că a fost bătut cu bastoanele de către un grup de polițiști care supravegheau protestul. De asemenea, el a prezentat o fotografie a șefului Departamentului poliției pentru apărarea ordinii publice (A.V.), care a fost prezent la fața locului. Au fost audiați alți doi jurnaliști care au fost martori ai aceluși eveniment și care au confirmat versiunea evenimentelor relatată de reclamant. Potrivit Guvernului, procurorul a dispus efectuarea unei expertize medico-legale. Însă, Curtea nu a primit nicio dovadă în această privință, iar reclamantul a susținut că nu a fost informat despre o asemenea decizie a procurorului.

La 9 martie 2006, ca urmare a respingerii acuzațiilor de implicare în maltratarea dlui Najafli de către A.V., Procuratura Sabail a suspendat urmărirea penală până la identificarea făptașilor maltratării. Reclamantul a contestat suspendarea, însă fără succes, fiindu-i respinsă plângerea la 13 iunie 2006.

Dl Najafli a depus o acțiune în despăgubire, care de asemenea a fost respinsă pe motiv că nu s-au identificat pârâții.

Plângerea

Invocând articolul 3 (interzicerea tratamentului inuman și degradant), dl Najafli a susținut că a fost bătut de poliție și că autoritățile nu au efectuat o investigație efectivă, lăsând nepedepsiți polițiștii vinovați. De asemenea, el a invocat articolul 10 (libertatea de exprimare), susținând că polițiștii l-au împiedicat să reflecte demonstrația. În plus, a invocat articolul 6 (dreptul la un proces echitabil), susținând că refuzul instanțelor judecătorești naționale de a-i admite acțiunea civilă a fost motivat eronat.

Decizia Curții

Articolul 3

Tratamentul

Dl Najafli a prezentat probe suficient de puternice în susținerea prezumției că a fost bătut cu bastoanele de către poliție în timpul acțiunii de dispersare a demonstranților. Probele includ certificatul medical din 26 octombrie 2005, declarațiile celor doi martori care au confirmat versiunea evenimentelor descrisă de reclamant, și fotografia care confirma prezența lui A.V. la fața locului.

În ceea ce privește faptul că utilizarea forței împotriva dlui Najafli a fost excesivă, Curtea a notat că reclamantul nu a utilizat violența împotriva poliției și nici nu a constituit o amenințare la adresa lor. Autoritățile nu au oferit alte explicații pentru utilizarea forței, care, prin urmare, a fost nenecesară, excesivă și inacceptabilă.

Curtea a constatat că leziunile dlui Najafli au dovedit faptul că a fost supus unei dureri și suferințe fizice serioase. Într-adevăr, trauma craneo-cerebrală și contuzia au necesitat tratament îndelungat, iar maltratarea, împreună cu consecințele sale, trebuie să-i fi cauzat o suferință mentală considerabilă, capabilă să-i diminueze demnitatea umană. Prin urmare, a fost atins pragul minim de gravitate, prevăzut de Convenția Europeană în privința rețelor tratament, pentru ca acestea să intre sub incidența articolului 3. Așadar, a avut loc încălcarea articolului 3 în ceea ce privește maltratarea dlui Najafli.

Investigația

În primul rând, Curtea a observat că timp de trei luni de la incident, până la audierea dlui Najafli, procuratura nu a întreprins măsurile procedurale necesare. De asemenea, nu a au fost prezentate dovezi materiale în susținerea existenței unei expertize medico-legale.

Curtea a statuat că cel mai problematic aspect al investigației l-a constituit faptul că identificarea celor vinovați de maltratarea reclamantului a fost delegată aceleiași autorități ai căror funcționari au fost acuzați că au comis fapta. Chiar dacă investigația ar fi fost condusă de un alt departament al poliției, oricum funcționarii acuzați sunt colegi cu ceilalți funcționari angajați de aceeași autoritate publică.

În ceea ce privește suspendarea urmăririi penale, Curtea a notat că Procuratura Sabail a suspendat investigația fără să ia alte măsuri ulterioare.

În fine, reclamantul a fost lipsit de oportunitatea de a pretinde despăgubiri în cadrul unui proces civil, deoarece i s-a cerut să dea numele polițiștilor care urmau să apară în calitate de pârâți. Această cerință a constituit un obstacol de nedepășit pentru reclamant, având în vedere că urmărirea penală nu a identificat polițiștii vinovați.

În aceste circumstanțe, Curtea a conchis că a avut loc încălcarea articolului 3 în ceea ce privește investigarea acuzațiilor de maltratare a dlui Najafli.

Articolul 10

Curtea a reiterat că rolul presei este de a răspândi informații și idei privind chestiunile de interes public, inclusiv chestiunile privind adunările și demonstrațiile opoziției, și că publicul are dreptul de a le primi. Acest lucru este esențial pentru dezvoltarea oricărei societăți democratice și pentru ca presa să joace rolul său vital de „câine de pază” al societății.

Curtea nu a putut admite argumentul Guvernului potrivit căruia polițiștii nu au reușit să stabilească faptul că dl Najafli este jurnalist. El purta un ecuson de jurnalist și chiar le-a spus expres polițiștilor că este jurnalist.

În plus, Curtea a considerat că maltratarea fizică cauzată de funcționarii de stat jurnaliștilor care se află în exercițiul funcțiunii împiedică serios exercițiul dreptului lor de a primi și de a răspândi informații. Indiferent dacă a existat o intenție directă de a-l împiedica pe dl Najafli în activitatea jurnalistică, el a fost supus unei acțiuni de forță nenesară și excesivă, contrar articolului 3, mai ales că a încercat în mod clar să se prezinte ca fiind jurnalist în exercițiul funcțiunii. Prin urmare, a avut loc o ingerință în drepturile dlui Najafli prevăzute de articolul 10, ingerință care nu a fost „necesară într-o societate democratică”. Așadar, a avut loc încălcarea articolului 10.

Articolul 6

Având în vedere încălcarea sub aspect procedural al articolului 3 (investigația), Curtea consideră că nu este necesară examinarea pretenției întemeiate pe articolul 6. Prin urmare, aceasta se respinge.

Satisfacția echitabilă (articolul 41)

Curtea a statuat că Republica Azerbaidjan trebuie să-i plătească reclamantului 10 000 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 3 000 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.